

Міністерство культури та інформаційної політики України
Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені І.К.Карпенка-Карого

ЗАТВЕРДЖУЮ
В. о. ректора *Александр І. Кочарян*
«31» травня 2022 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок підготовки здобувачів вищої освіти
освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва
у Київському національному університеті театру, кіно і телебачення
імені І. К. Карпенка-Карого

СХВАЛЕНО
на засіданні Вченої ради
КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого
30 листопада 2021 р. (прот. №8).

Зі змінами, внесеними на засіданні Вченої ради
КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого
31 травня 2022 р. (прот. №8)

Загальна частина

1. Це Положення визначає механізм здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва здобувачами вищої освіти (далі – здобувачі) на третьому (освітньо-творчому) рівні Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого за мистецькими спеціальностями 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво, 026 Сценічне мистецтво галузі знань «Культура і мистецтво».

Це Положення розроблене на підставі постанови Кабінету Міністрів України №865 від 24.10.2018 р. «Про затвердження Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні» та змін до цього порядку, внесеними постановами Кабінету Міністрів України №89 від 12.02.2020 р. та №151 від 23.02.2022 р.

2. Особа має право здобувати освітньо-творчий ступінь доктора мистецтва у творчій аспірантурі.

Підготовка здобувачів у творчій аспірантурі Університету здійснюється:

за очною (денною) формою навчання;

за заочною формою навчання (для осіб, які провадять професійну творчу мистецьку діяльність за основним місцем роботи в закладах культури).

Підготовка здобувачів може здійснюватися поза творчою аспірантурою (для осіб, які провадять науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи в Університеті).

3. Нормативний строк підготовки доктора мистецтва у творчій аспірантурі становить три роки.

Для здобувачів, які навчаються поза творчою аспірантурою, строк підготовки для здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва не може перевищувати п'яти років.

4. Університет здійснює освітню діяльність на третьому (освітньо-творчому) рівні вищої освіти з підготовки здобувачів згідно з отриманою ліцензією на провадження освітньої діяльності.

5. Здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва на третьому (освітньо-творчому) рівні вищої освіти здійснюється:

за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням);

за рахунок коштів юридичних або фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти мистецького спрямування на реалізацію культурно-мистецьких проектів, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора мистецтва).

6. Підготовка здобувачів за державним замовленням здійснюється виключно за очною (денною, вечірньою) формою навчання.

7. Кількість здобувачів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначаються Вченою радою Університету у межах ліцензованого обсягу з урахуванням можливостей забезпечення кваліфікованого творчого керівництва та/або наукового консультування та надання якісних освітніх послуг.

8. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення

здобувачів здійснюється згідно з положенням, затвердженим МОН.

9. Здобувачі, які не завершили навчання у творчій аспірантурі за кошти державного бюджету або були відраховані з творчої аспірантури достроково, мають право повторно безоплатно здобувати вищу освіту за державним замовленням за умови відшкодування коштів, витрачених на оплату послуг з їх підготовки.

10. Здобувачі користуються всіма правами та зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту».

З метою належного виконання освітньо-творчої програми та провадження творчої мистецької діяльності здобувачі мають право на забезпечення матеріально-технічною базою для підготовки та реалізації творчого мистецького проекту або творчого звіту.

Здобувачі, які навчаються поза творчою аспірантурою Університету, мають право на безперервну трудову діяльність. У разі звільнення із Університету здобувач втрачає право навчатися в ньому поза творчою аспірантурою та може вступити до творчої аспірантури Університету на загальних умовах.

11. Науково-методичне забезпечення та організацію освітньої діяльності з підготовки здобувачів в Університеті здійснює його Вчена рада.

Вступ до творчої аспірантури

12. Вступ до творчої аспірантури здійснюється на конкурсній основі за результатами вступних випробувань відповідно до цього Положення, Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН, та Правил прийому до Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого, затверджених Вченою радою.

13. До творчої аспірантури приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста) за мистецькою спеціальністю.

Особи, які для вступу до творчої аспірантури подають засвідчену в установленому порядку копію та переклад українською мовою документа про вищу освіту, здобуту в іноземних вищих навчальних закладах, допускаються до вступних випробувань нарівні з іншими особами. У разі зарахування на навчання таких осіб обов'язковою є процедура визнання і встановлення еквівалентності іноземного документа про освіту, що здійснюється відповідно до Порядку визнання здобутих в іноземних закладах вищої освіти ступенів вищої освіти та наукових ступенів, затвердженого МОН.

14. До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до вступних випробувань у зв'язку з неподанням в установлений строк або неправильно оформлених документів, або поданих не в повному обсязі, визначених Правилами прийому.

15. Вступні випробування до творчої аспірантури складаються із:
творчого випробування із спеціальності (в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти з відповідної спеціальності);
співбесіди з фахових питань, наукового реферату (в обсязі програми другого

(магістерського) рівня вищої освіти з відповідної спеціальності, оформленого за вимогами до наукової статті). Реферат має містити опис творчих намірів у формі, які будуть оцінені Університетом на предмет можливості надати належне творче керівництво та/або наукове консультування;

вступного іспиту з іноземної мови (в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за вибором Вченої ради). Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом;

вступного іспиту з філософії (в обсязі програми другого (магістерського) рівня вищої освіти).

16. Вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається у Правилах прийому.

17. Результати вступних випробувань до творчої аспірантури дійсні для вступу до відповідного закладу вищої освіти мистецького спрямування до кінця наступного календарного року.

18. Вступні випробування до творчої аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три-п'ять осіб, які призначаються ректором Університету.

19. До складу предметних комісій включаються науково-педагогічні працівники Університету, які мають науковий ступінь та/або вчене (почесне) звання та які відповідають за виконання відповідної освітньої складової освітньо-творчої програми.

До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших закладів вищої освіти мистецького спрямування, з якими укладено договори про провадження спільної творчої мистецької діяльності та/або про спільне виконання освітньо-творчої програми.

20. Результати вступних випробувань до творчої аспірантури можуть бути оскаржені здобувачем у порядку, визначеному у Положенні про апеляційну комісію Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К.Карпенка-Карого.

21. Між особою, зарахованою на навчання на третьому (освітньо-творчому) рівні вищої освіти, та Університетом укладається договір.

Підготовка здобувачів освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва

22. Підготовка здобувачів у творчій аспірантурі (далі – аспіранти) здійснюється за освітньо-творчими програмами, що розробляються на основі стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та затверджуються Вченою радою.

23. Підготовка здобувачів передбачає успішне виконання відповідної освітньо-творчої програми за однією з мистецьких спеціальностей, яка включає освітню, дослідницьку, творчу мистецьку і педагогічну складові.

24. Освітня складова освітньо-творчої програми повинна містити інформацію про перелік та обсяг навчальних компонентів (30-60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - Європейська система) для аспірантів, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

25. Освітньо-творча програма творчої аспірантури має передбачати набуття таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

здобуття глибоких знань із спеціальності, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією (не менше ніж шість кредитів Європейської системи);

поглиблення практичних творчих мистецьких компетентностей, зокрема оволодіння високим рівнем творчої майстерності (не менше ніж шість кредитів Європейської системи);

набуття науково-педагогічних компетентностей через проєкцію інноваційних методів та технік у творчій мистецькій діяльності на викладацьку діяльність (не менше ніж шість кредитів Європейської системи);

оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного світогляду (не менше ніж чотири кредити Європейської системи);

набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів дослідження щодо власного творчого мистецького проєкту, застосування сучасних інформаційних технологій у пошуковій діяльності, управління творчими мистецькими та/або науковими проєктами (не менше ніж чотири кредити Європейської системи);

здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів свого дослідження іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних текстів з відповідної спеціальності (не менше ніж чотири кредити Європейської системи).

26. Освітньо-творча програма є основою для формування здобувачем індивідуального навчального плану, у якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг усіх складових освітньо-творчої програми.

Індивідуальний навчальний план повинен містити перелік дисциплін за вибором здобувача в обов'язку, що становить не менше ніж 25 відсотків загальної кількості кредитів Європейської системи.

Індивідуальний навчальний план погоджується здобувачем з його творчим керівником та/або науковим консультантом, обговорюється профільною кафедрою (групою забезпечення спеціальності) та за її рекомендацією затверджується Вченою радою протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до Університету.

Індивідуальний навчальний план є обов'язковим до виконання здобувачем і використовується для оцінювання успішності запланованої роботи. Порушення

строків виконання індивідуального навчального плану без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення Вченою радою рішення про відрахування здобувача.

До індивідуального навчального плану, за необхідності, можуть вноситися зміни, які обговорюються на засіданні профільної кафедри, погоджуються з проректором з наукової роботи та затверджуються рішенням Вченої ради Університету.

27. Засвоєння здобувачем навчальних дисциплін може відбуватися на базі Університету, до якого зарахований аспірант, а також у рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти мистецького спрямування.

28. У разі підтвердження здобувачем рівня знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти Університет має право зарахувати відповідні кредити Європейської системи, передбачені освітньо-творчою програмою, як такі, що виконані у повному обсязі.

Обсяг навчального навантаження, передбачений для набуття мовних компетентностей, може бути використаний здобувачем для оволодіння іншими компетентностями за погодженням з творчим керівником та/або науковим консультантом.

29. Вчена рада має право прийняти рішення про зарахування кредитів Європейської системи, отриманих здобувачем в інших закладах вищої освіти, обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-творчою програмою.

Кредити Європейської системи, отримані здобувачем під час навчання в асистентурі-стажуванні та передбачені освітньо-творчою програмою творчої аспірантури, можуть бути зараховані у відповідному обсязі за рішенням Вченої ради.

30. Творча мистецька складова освітньо-творчої програми творчої аспірантури передбачає підготовку творчого мистецького проекту.

31. Керівництво підготовкою творчого мистецького проекту здійснює творчий керівник та/або науковий консультант.

Творчий керівник призначається з числа науково-педагогічних працівників з науковим ступенем та/або вченим (почесним) званням відповідним наказом ректора Університету. Якщо творчий керівник не має наукового ступеня, для забезпечення виконання дослідницької складової творчого мистецького проекту додатково призначається науковий консультант з числа науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Творчий керівник та/або науковий консультант здійснюють керівництво підготовкою творчого мистецького проекту, контролюють виконання індивідуального навчального плану аспіранта, відповідають перед Вченою радою Університету за належне та своєчасне виконання своїх обов'язків і звітують перед профільною кафедрою і Вченою радою.

Творчий керівник та/або науковий консультант можуть здійснювати

одночасне керівництво (консультування) підготовкою, як правило, не більше ніж п'ять аспірантів.

На здійснення керівництва (консультування) підготовкою аспіранта творчому керівникові та науковому консультанту відводиться 50 академічних годин навчального навантаження з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

Згідно з рішенням Вченої ради Університету від 30.06.2020 р. (прот. №3) встановлено такий розподіл годин навчального навантаження між творчим керівником і науковим консультантом на одного аспіранта (у випадку, якщо творчий керівник не має наукового ступеня):

перший рік навчання: творчий керівник – 40 год, науковий консультант – 10 год;

другий рік навчання: творчий керівник – 30 год, науковий консультант – 20 год;

перший рік навчання: творчий керівник – 25 год, науковий консультант – 25 год.

32. Творчий мистецький проект поєднує дослідницьку та творчу мистецьку складові, вимоги до форм та обсягів яких визначаються стандартом вищої освіти (за наявності) за відповідною спеціальністю.

Творчий мистецький проект повинен презентувати оригінальність ідеї, високий професійний рівень її втілення, ступінь внеску здобувача в розвиток аудіовізуального мистецтва та виробництва (для аспірантів спеціальності 021) і сценічного мистецтва (для аспірантів спеціальності 026), придатність для застосування в науково-педагогічній і мистецькій практиці.

Творчий мистецький проект має продемонструвати підвищення рівня творчої майстерності здобувача, його рівень засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією, а також оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності.

Підготовка та реалізація творчого мистецького проекту здійснюється з використанням матеріально-технічної бази Університету для аспірантів очної форми навчання та з використанням матеріально-технічної бази за основним місцем роботи в установах, організаціях і закладах культури для аспірантів заочної форми навчання.

33. Творча мистецька складова передбачає самостійне створення мистецького твору, який повинен бути позначений художньою цілісністю і концептуальною (змістовною) завершеністю та повинен містити індивідуальне мистецьке бачення образного втілення.

Творча мистецька складова повинна бути позначена оригінальністю авторської мистецької концепції, вмінням застосувати набуті знання і навички для її художньої реалізації, за можливості, продукуванням нових засобів виразності і підходів або нового синтезу традиційних засобів виразності для створення художньої образності творчої мистецької складової. Крім того, здобувач освітньо-творчого рівня доктора мистецтва у творчій мистецькій складовій повинен продемонструвати володіння прийомами мистецької

інтерпретації та професійну мистецьку майстерність у втіленні авторського задуму у відповідній мистецькій формі.

34. Напрацьовані під час роботи над творчою мистецькою складовою компетентності, підходи, навички, вміння тощо, мають бути продемонстровані під час проведення майстер-класу або тренінгового заняття зі студентами з метою презентації здобувачам вищої освіти методично грамотної передачі набутої майстерності. При цьому проведення такого заняття повинне спиратися на викладені у методичній розробці позиції (як правило, таке заняття проводиться на початку третього року навчання). Проведення творчим аспірантом майстер-класу або тренінгового заняття зараховується як апробація творчої мистецької складової творчого мистецького проекту (оголошення, афіші, програмки зберігаються для подання у подальшому до спеціалізованої вченої ради).

35. Проміжні результати роботи аспіранта над творчою мистецькою складовою не менше, як один раз протягом одного навчального року, повинні бути представлені у відповідному мистецькому середовищі та обговорені на засідання профільної кафедри.

Кінцевий результат роботи над творчою мистецькою складовою творчого мистецького проекту повинен бути публічно представлений та зафіксований на електронних носіях у формі відео-, аудіо-, фотозапису.

Апробація мистецької складової творчого мистецького проекту здійснюється шляхом проведення здобувачем майстер-класів, лекцій-концертів, участі його в концертах, конкурсах, виставках, виставах, фестивалях, показах, мистецьких програмах тощо (не менше одного заходу на рік навчання).

36. Дослідницька складова творчого мистецького проекту може бути виконана у формі його наукового обґрунтування. Наукове обґрунтування творчого мистецького проекту подається у вигляді авторського тексту, в якому наведені самостійні результати дослідження історії творчих та наукових вирішень обраної тематики, визначено та обґрунтовано предмет мистецького пошуку, означені основні етапи інтерпретаційних шляхів досягнення художньої мети творчого мистецького проекту тощо. Наукове обґрунтування складається з таких структурних частин: вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел та анотації, наведеної українською та англійською мовами.

Наукове обґрунтування обов'язково доповнюється методичною розробкою спеціального курсу дисципліни за темою творчого мистецького проекту. Здобувач засвідчує власним підписом на титульній сторінці наукового обґрунтування, що подана до захисту дослідницька складова є його власним напрацюванням і всі запозичені ідеї, наукові результати, цитати супроводжуються належними посиланнями на їх авторів та джерела опублікування. Разом із науковим обґрунтуванням до спеціалізованої ради подається довідка про його перевірку на плагіат.

За темою творчого мистецького проекту здобувач ступеня доктора мистецтва повинен опублікувати не менше двох статей у виданнях мистецького або культурологічного спрямування України або інших держав з

обов'язковим дотриманням принципу академічної доброчесності. Якщо здобувач подає інші публікації, надруковані у співавторстві, після кожної позиції він повинен зазначити свій особистий внесок у такі публікації.

Апробація наукової складової творчого мистецького проекту здійснюється шляхом участі здобувача в конференціях, конгресах, форумах, симпозіумах, семінарах (не менше одного заходу на рік навчання).

37. Апробація наукової та мистецької складових є обов'язковою умовою допуску до захисту творчого мистецького проекту.

38. Здобувачі освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва, підготовка яких здійснюється поза творчою аспірантурою, виконують усі вимоги, викладені у даному Положенні, що відображається у їхніх індивідуальних планах.

39. Стан готовності творчого мистецького проекту аспіранта до захисту визначається творчим керівником та/або науковим консультантом спільним рішенням.

Обов'язковою умовою допуску до захисту творчого мистецького проекту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

Творчий керівник та/або науковий консультант готує (готують) висновок про творчий мистецький проект здобувача, що містить оцінку роботи у процесі підготовки дослідницької та творчої мистецької складових творчого мистецького проекту.

Подання творчого мистецького проекту до спеціалізованої вченої ради

40. До спеціалізованої вченої ради здобувач подає раді такі документи:

- 1) заяву щодо проведення його атестації;
- 2) копію першої сторінки паспорта громадянина України або паспортного документа іноземця;
- 3) копію диплома магістра (спеціаліста). У разі коли документ про вищу освіту видано іноземним закладом вищої освіти, додатково подається копія документа про визнання іноземного документа про вищу освіту;
- 4) копію свідоцтва про зміну імені (у разі потреби);
- 5) витяг з наказу про зарахування до творчої аспірантури, засвідчений в установленому порядку;
- 6) висновок творчого керівника та/або наукового консультанта про творчий мистецький проект здобувача у двох примірниках;
- 7) наукове обґрунтування творчого мистецького проекту в друкованому (три примірники) та електронному вигляді;
- 8) методичну розробку спеціального курсу дисципліни за темою творчого мистецького проекту в друкованому (три примірники) та електронному вигляді;
- 9) запис, яким зафіксовано публічне представлення творчої мистецької складової творчого мистецького проекту, на електронних носіях у відповідній формі (три примірники);
- 10) копії публікацій за темою творчого мистецького проекту, на яких повинні бути зазначені вихідні дані відповідних видань, та копії документів, що підтверджують апробацію мистецької складової творчого мистецького

проекту. Копії зазначених публікацій та документів засвідчуються в установленому порядку.

Оригінали документів, що подаються раді відповідно до підпунктів 2-4 цього пункту, надаються раді і після прийняття заяви повертаються здобувачеві. Копії зазначених документів засвідчуються в установленому порядку.

41. Захист творчого мистецького проекту здійснюється у спеціалізованій раді, яка створюється відповідно до постанови Кабінету Міністрів України №865 від 24.10.2018 р. «Про затвердження Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні» та змін до цього порядку, внесеними постановою Кабінету Міністрів України №89 12.02.2020 р.